

Mihhail Korb
Rahandusministeerium
EIS

Meie: 03.05.2017 nr 008/2017

Lugupeetud minister

Eesti Planeerijate Ühing esitab allpool omapoolsed seisukohad riigi eriplaneeringu algatamise otsuse kohta.

1. Riigi eriplaneeringu algatamises otsuses on fikseeritud, et eriplaneering koostatakse puidurafineerimise tehase püstitamiseks. Juhime tähelepanu asjaolule, et planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 27 lg 10 kohaselt on eriplaneering ehitusprojekti koostamise aluseks, mis on omakorda eelduseks ehitamisele ehk ehitise püstitamisele (ehitusseadustik § 4 lg 1). Seega teeme ettepaneku asendada sõna püstitamine sõnaga kavandamine, mida on ministeerium juba kasutanud ka oma kaaskirjas ministeeriumidele.

2. Seletuskirjas nimetatakse eriplaneeringu oluliseks omaduseks määrata ehitise asukoht. Teeme ettepaneku sõna omadus asendada sõnaga eesmärk, mis on planeeringu kontekstis kohasem ning vastavuses PlanS § 27 lg 1.

3. PlanS § 27 lg 1 kohaselt algatatakse riigi eriplaneering, kui tegemist on suure riikliku või rahvusvahelise huviga. Rahandusministeerium on konsulteerinud ses osas kahe ministeeriumiga ja esitanud mitmeid argumente tõendamaks, et erahuvides kavandatava tehase planeerimine peab toimuma läbi riigi eriplaneeringu. Ühing palub täpsustada seletuskirjas järgnevaid aspekte:

- Keskkonnaministeeriumi hinnangul võib tehase rajamisel olla oluline mõju Eesti metsa- ja puidutööstusele ehk peamiselt erasektorile, kuid ministeeriumi hinnangul puudub tehasel mõju riigi metsapoliitika ühele olulisele aspektile ehk raieahtudele. Seega on huvi suunatud pigem era- mitte sedavõrd avalikule (riiklikule) huvile. Palume täpsustada, mis on metsanduse kontekstis riiklik huvi tehase kavandamisel;
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium viitab, et tehase rajamisega täidetakse energiamajandamise arengukava eesmäärke, kuna tehas suurendab taastuvenergia tootmisvõimsust 16-22% võrra. Palume täpsustada, mille suhtes ja kuidas tehas mõjutab taastuvenergia eesmärkide elluviimist, kas on kavandatud energiamüüki vms.

Kahtlemata mõjutab ettevõtlus riigi majandusarengut (töökohad, eksport, majanduskasvu kiirendamine, töötleva tööstuse osakaalu tõstmine, tootlikkus, laekuvad maksud jne), kuid see ei tähenda, et suuri (era)ettevõtteid peaks planeerima läbi riigi eriplaneeringu. Kuna tegemist on pretsedenti loova algatamise otsusega, tuleb ühingu hinnangul õigusaktis täpsustada eristamiseks era- ja riiklikku huvi, millised on konkreetsed riiklikud huvid puidurafineerimise tehase kavandamisel ja kas riik võtab planeeringu kehtestamisega kohustusi planeeringu elluviimisel kuna tegemist on riikliku huviga.

4. Korralduse mõjude all (seletuskiri punkt 4) on viidatud, et planeeringu algatamisega ei kaasne mõjusid riigi majandusele, elu- ja looduskeskkonnale, riigiasutuste ja omavalitsuse korraldusele. Samas on riiklike huvidena (planeeringu algatamise põhjendamisel) nimetatud majanduskasvu kiirendamist, töötleva tööstuse osakaalu tõstmist, ekspordi ja tootlikkuse sihttasemete saavutamisele

jne. Looduskeskkonna osas peetakse märkimisväärseks mõju piiriveekogule ning veevarudele (seletuskiri lk 3-4).

Kuna riigi eriplaneeringu kehtestamisega võetakse kohalikult omavalitsuselt sisuliselt õigus planeerimisalaseid otsuseid teha kohaliku omavalitsuse tasandil, siis eriplaneeringu kehtestamisel Vabariigi Valitsuse poolt on kindlasti mõju omavalitsuse tegevusele ja otsustusõigusele (nt KOKS § 6 lg 1, PlanS § 42 lg 1 ja §53 lg 2).

Kuna planeeringu kehtestaja on Vabariigi Valitsus ja selle elluviija erasektor, jääb selgusetuks, milline on riigi roll ja vastutus planeeringu elluviimisel sh sellega seonduvate riskide maandamisel.

Nimetatud aspektid vajavad ühingu hinnangul kindlasti täiendavat käsitlemist seletuskirja korralduse mõjusid kajastavas osas, mis hetkel on ühingu arvates ebapiisav ja eksitav. Samuti tuleb ühingu hinnangul korrigeerida kas korralduse mõjusid või uuesti üle vaadata põhjendused, miks eriplaneering väljendab ministeeriumide hinnangul riiklikku huvi.

Rahandusministeerium on seletuskirjas pikalt (võrreldes korralduse mõjudega) analüüsinud aspekte, miks teisi planeeringuliike ei ole võimalik puidurafineerimise tehase kavandamisel kasutada. Ühing on seisukohal, et edaspidi vajab eraldi analüüsi küsimus, kas erahuvides kavandatavate ehitiste puhul oleks otstarbekas kasutada ka teisi planeeringuliike.

Oleme jätkuvalt seisukohal, et olulise ruumilise mõjuga objekti asukohavalik peab olema võimaldatud maakonnaplaneeringus ja peame oluliseks vastava võimaluse taasloomist kehtiva planeerimisseaduse muutmise kaudu.

Ühtlasi palume Eesti Planeerijate Ühingu kaasata PlanS § 31 lg 2 alusel edaspidi riigi eriplaneeringu koostamise protsessi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Heiki Kalberg
Juhatuse esimees